

De laatste dagen **meditaties in de stille week**

Jan Kronenberg

UIT DE KROONTJESPEN

De laatste dagen

Jeruzalem, 33 na Chr.

Er is veel discussie over wanneer Jezus precies leefde en stierf. De precieze datering is ingewikkeld omdat er weinig gegevens in de Bijbel zelf staan. Bovendien werden er in die tijd verschillende datumsystemen gebruikt en sommige monniken hebben zich later misrekend. Er zijn dus genoeg onzekerheden over de precieze datering van het hoogte- en tegelijk dieptepunt van Jezus' leven.

Een mogelijke betrouwbare reconstructie van de laatste dagen van zijn leven op aarde speelt zich af in het jaar 33. Jezus stierf dan op vrijdag 3 april 33 na Chr. om ongeveer 15 uur in de middag.¹

In deze Stille Week volgen we deze reconstructie van dag tot dag. We lezen daarbij uit het evangelie naar de beschrijving van Marcus en Matteüs (zaterdag 4 april 33 na Chr.).

ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden
www.stilleweek.nl

---

1 Bijbelse Geschiedenis in woord en beeld, deel 8: Jezus' laatste dagen, blz. 26-27.

Zondag 29 maart 33 na Chr.

De Koning op een ezel

Schriftlezing: Marcus 11:1-11

Het is maart, 33 na Christus. Een nieuwe lente hangt in de lucht. De spanning stijgt. Voor Jezus is de tijd gekomen: 'Laten wij gaan!' Gevolgd door zijn twaalf leerlingen en een grote menigte volgelingen gaat Hij op weg naar Jeruzalem. Hier, in de heilige stad, wil rabbi Jezus met zijn leerlingen het paasfeest vieren. Het nationale bevrijdingsfeest. Het feest dat herinnert aan de bevrijding van het volk van Israël uit de slavernij in het land Egypte. Het zal voor Jezus de laatste keer zijn. Hij weet het. Nog een volle week te gaan. De ontknoping van zijn leven nadert.

Bij Jericho is er echter een kort oponthoud. Langs de weg zit de zoon van Timeüs. Een blinde bedelaar. Zo hard als hij kan roept Bar-Timeüs: 'Zoon van David, Jezus, heb medelijden met mij.' Jezus laat de blinde man bij Zich komen en vraagt hem: 'Wat wilt u dat dat Ik voor u doe?' 'Rabboeni, zorg dat ik weer kan zien. Dat is wat ik wil.' En wat zegt Jezus: 'Ga heen, uw geloof heeft u gered.' Marcus schrijft in zijn evangelie: 'En meteen kon hij weer zien en hij volgde hem op zijn weg.' Bar-Timeüs is er dus bij. De laatste dagen die nog zullen komen. Hij is er bij als Jezus wordt verraden, gevangen genomen, gevonnist en gekruisigd. Met zijn door Jezus genezen ogen zal hij het met eigen ogen zien: 'Zoon van David', 'Rabboeni', 'Meester!'

Van Jericho gaat de weg vanuit het dal omhoog. De heilige stad Jeruzalem is immers gebouwd op vier heuvels. Aan de voet van de Olijfberg liggen twee dorpjes, Betfage en Betanië. Het is nog maar drie kilometer naar Jeruzalem, een uurtje lopen. De komende dagen zal Jezus met zijn leerlingen in Betanië logeren. Hij is bevriend geraakt met twee zussen en hun broer: Marta, Maria en Lazarus. Nog maar kort geleden heeft Jezus zijn vriend Lazarus teruggeroepen uit de dood in het leven. Ook Lazarus en Marta en Maria zullen er over een week bij zijn als Jezus aan het kruis zijn leven geeft.

Inmiddels is het sabbat, zaterdag. Jezus houdt zich trouw aan de regels van de rustdag. Ongetwijfeld zal Hij deze dag een

synagoge hebben bezocht.

De volgende dag, zondag. Het uitzicht is adembenemend: Jezus staat boven aan de Olijfberg. Aan de overkant van het Kidrondal ligt Jeruzalem, de heilige stad. De stad die God - eeuwen geleden - heeft uitgekozen om onder het volk van Israël te wonen.

'Ga naar het dorp dat daar ligt', zegt Hij tegen twee van zijn leerlingen. 'Bij de afslag naar het dorp zul je een ezeltje vastgebonden zien staan. Maak het los en breng het hier!' Zo gezegd, zo gedaan. De twee komen gehaast terug met het geleende ezeltje en z'n moeder. Van wat kledingstukken maken ze provisorisch een zadel. Jezus neemt erop plaats. Jonge ezels zijn blijkbaar sterk genoeg om een volwassen man te kunnen dragen. Jassen doen dienst als rode loper. Takken worden vlaggen en vaandels.

Vanaf de Olijfberg nadert rabbi Jezus op het ezelsveulen de heilige stad. Het enthousiaste volk dat inmiddels uit Jeruzalem Jezus tegemoet is gekomen denkt te weten wat Hij van plan is. Luidkeels roepen ze: 'Gezegend is Hij die komt in de naam van de Heer. Gezegend het komende koninkrijk van onze vader David. Hosanna in de hemel!' Als de langverwachte en beloofde koning uit het nageslacht van David komt Jezus de Davidsstad binnenrijden. Er hangt een explosieve sfeer in de heilige stad. Hoe zal Pilatus, de Romeinse prefect, hierop reageren?

De koninklijke intocht van de Zoon van David, eindigt in de tempel. Jezus loopt het tempelcomplex op en kijkt rond. Hij ziet de geldwisselaars, de verkopers van duiven en van lammeren. Heel de ambulante handel. Verdrietig en teleurgesteld keert Hij met zijn leerlingen terug naar Betanië. Het is inmiddels al laat geworden. Maar in zijn gedachten vormt zich een plan. Een gevaarlijk plan. Morgen, maandag, zullen we het zien.

Trouwens ... over zien gesproken. Heb je gezien dat Jezus vandaag ook voor jou de weg gaat naar Jeruzalem? Hij daalt af, naar het kruis, naar het graf, tot in de dood. Hij is de zoon van David, de langverwachte Koning, de Redder die God ook ons heeft gegeven om verzoening te doen voor onze zonden. Hij zal - in Jeruzalem, de heilige stad - sterven aan het kruis en weer opstaan uit het graf. Ook voor ons!

Maandag 30 maart 33 na Chr. Het tempelbedrijf platgelegd

Schriftlezing: Marcus 11:15-19

Maandag, 30 maart 33 na Christus. Jezus heeft – samen met zijn leerlingen – de nacht doorgebracht in Betanië. In het huis van Marta, Maria en hun broer Lazarus. Geregeld heeft Jezus hier bij zijn vrienden gelogeed. Betanië ligt immers niet ver van Jeruzalem. Op een afstand van slechts drie kilometer, een uurtje lopen. 'Armenhuis' betekent veelzeggend de naam het dorp. De naam Betanië geeft al aan dat de mensen in dit dorp niet veel te besteden hebben. De gastvrijheid daarentegen is groot.

In de loop van de dag zijn Jezus en zijn leerlingen op weg gegaan. Ze dalen de Olijfberg af en gaan door de Waterpoort de stad Jeruzalem binnen. Ook vandaag is de tempel het doel van hun reis. Lang voor Jezus' geboorte heeft Herodes de Grote het tempelcomplex laten verfraaien en uitbreiden. Dat deed hij in een poging om zijn populariteit onder de Joden te vergroten. Hij joeg er een fortuin door. Jammer voor Herodes: Zijn plan mislukte. In Jezus' tijd is de tempel het grootste en mooiste gebouw van de stad. Kunstig versierd met marmer en goud. 's Nachts baadt het hele tempelcomplex in een zee van licht. Kandelaars en fakkels verlichten het huis van God. Dit is het Licht voor de wereld. Dit is het middelpunt van de aarde!

Overdag nemen handelaars en geldwisselaars bezit van het grote tempelplein bestemd voor de niet-Joden. Overal zijn kraampjes met dieren om te offeren: runderen, schapen en voor de armen kooien met duiven. Als je van ver komt, is het onpraktisch om er zelf een mee te nemen. Het risico is te groot dat een dier onderweg gewond raakt. Een offerdier mag – volgens de voorschriften van Mozes – geen enkel schrammetje hebben. Overal op het plein is het een kabaal van geblaas, gemekker en geschreeuw. En stinken dat het doet ...

Ook staan er tafeltjes van geldwisselaars. Iedere bezoeker van de tempel moet tempelbelasting betalen, zodat het gebouwencomplex verder kan worden uitgebreid en worden onderhouden. Bovendien moeten ook de priesters in hun levensonderhoud worden voorzien. Die tempelbelasting kun je alleen niet betalen met gangbare

Romeinse munten met daarop het hoofd van de gehate keizer. Tempelbelasting betaal je met originele Joodse munten. Die zijn in Jezus' tijd schaars geworden en worden tegen woekerprijzen verhandeld. Het is dus een lucratieve handel geworden, niet alleen voor de geldwisselaars.

Jezus kan Zich niet langer beheersen. Hij gooit de tafels van de geldwisselaars omver. Hun voorraad munten stuitert over de grond. 'Wegwezen', roept Hij tegen de verkopers van duiven. Dan pakt Jezus een stuk touw en jaagt daarmee de dieren van het plein de steegjes van Jeruzalem in. Die zijn vrij en zullen niet meer geofferd kunnen worden. Een groepje slaven die met kruiken sjouwen houdt Hij tegen. Hij verbiedt hen verder te lopen. Het is een schokkende actie vol symbolische waarde. Immers, de actie van Jezus herinnert aan Judas de Moker – de Makkabeeër, 200 jaar geleden. Ook hij maakte toen schoon schip in de tempel. Het jaarlijkse Chanoekafeest herinnert hier nog aan.

Nog nahijgend van zijn schoonmaakactie legt Jezus de omstanders uit: 'Staat er niet geschreven: "Mijn huis moet voor alle volken een huis van gebed zijn"? Maar jullie hebben er een hol/schuilplaats van rovers van gemaakt.' Het woord dat Jezus hier voor 'rovers' gebruikt slaat op figuren die met geweld aanslagen plegen. Zij willen in Jezus' tijd het land van de Romeinen bevrijden. Tussen twee van hen zal Jezus over een paar dagen gekruisigd worden. De tempel is een plek geworden waar zij hun aanslagen beramen. Dat veroordeelt Jezus ten zeerste. Het huis van God is in zijn tijd verworpen tot een centrum van geweld en nationalisme. God Zelf hebben ze echter uit zijn huis verbannen.

De hogepriesters en Schriftgeleerden zijn des duivels. Zij zoeken de komende dagen naar een mogelijkheid om de Zoon van David uit de weg te ruimen. Als de avond is gevallen keren Jezus en zijn leerlingen terug naar Betanië. Morgen is er weer een dag.

O ja, kun je je voorstellen hoe boos Jezus vandaag moet zijn geweest? Zijn woede richt zich opnieuw op de geestelijke leiders van het Joodse volk. Huichelaars, hypocrieten zijn zij. Het gaat hen in de tempel niet om Gods eer, maar om hun eigen belangen. Pas op, Jezus maakt daar korte metten mee!

Dinsdag 31 maart 33 na Chr. Levensgevaarlijk discussies

Schriftlezing: Marcus 11:27-33

Dinsdag, 31 maart 33 na Christus. Een nieuwe dag is aangebroken. Gisteren heeft Jezus onderweg een vijgenboom vervloekt en heel het tempelbedrijf stilgelegd. Vandaag begint de dag met een duister voorteken: de vijgenboom is inderdaad verrot met wortel en al. De leerlingen volgen met lood in hun schoenen rabbi Jezus vandaag naar Jeruzalem. Wat staat hen daar te wachten? Een paar dagen geleden – voordat Jezus bij Jericho de blinde zoon van Timeüs had genezen – heeft de Meester zijn leerlingen apart genomen: 'We zijn nu op weg naar Jeruzalem, waar de Mensenzoon zal worden uitgeleverd aan de hogepriesters en de Schriftgeleerden, die Hem ter dood zullen veroordelen en Hem zullen uitleveren aan de heidenen.' Is dat moment nu aangebroken?

Met zijn twaalf leerlingen wandelt rabbi Jezus over de verschillende tempelpleinen en door de lange zuilengalerijen. Mensen herkennen Hem van gisteren. Ze spugen voor Hem op de grond of juichen Hem juist toe. Al snel wordt Hij tegengehouden. Een afvaardiging van het Sanhedrin, het hoogste Joodse rechtscollege, staat voor Hem. Ze hebben de chaos van gisteren nog vers in het geheugen. Ze hebben er vannacht zelfs niet van kunnen slapen. Woedend zijn ze op Jezus, die rabbi uit het achterland, uit dat verre Galilea.

'Wie denkt U dat U bent? Waar haalt U de brutaliteit vandaan? Wie heeft U de bevoegdheid gegeven om dit allemaal te doen.' Jezus moet Zich maar eens legitimeren, vinden ze. Het complete tempelbedrijf uren stilleggen, dat doe je niet zomaar. Daarmee stel je je boven de hogepriester Kajafas. Alleen God of de Messias staat nog hoger in rang. Wat die rabbi uit Nazaret doet is niets anders dan Godslastering. Voor hen is het duidelijk: Die Jezus, die heeft zijn eigen doodvonnis getekend.

Op hun vraag naar zijn bevoegdheid antwoordt Jezus met een wedervraag. Zo'n wedervraag is vrij gebruikelijk in discussies tussen rabbi's. Als zij Hem hierop antwoord kunnen geven zal Jezus hun vraag beantwoorden.

'Johannes de Doper, van wie kreeg hij zijn bevoegdheid om te

dopen – uit de hemel of van mensen?’ De leden van het Sanhedrin overleggen fluisterend. Bang zijn ze voor de mensen, die Johannes voor een echte profeet houden. Dus is hun antwoord op de vraag van Jezus: ‘We weten het niet.’ Geen antwoord is ook een antwoord. Glimlachend zegt Jezus: ‘Dan zeg Ik ook niet op grond van welke bevoegdheid Ik die dingen doe.’

En meteen daarna vertelt Jezus – zoals Hij vaak doet – een drietal gelijkenissen. Hij wil daarmee de harten van zijn hypocriete tegenstanders bereiken door hen opnieuw een spiegel voor te houden. Natuurlijk weten zij precies wat Jezus bedoelt.

Twee zonen, een vader en een wijngaard. ‘Ga en werk in mijn wijngaard.’ Welke van de twee zonen deed wat de vader vroeg? En nog een verhaal uit het leven gegrepen: De eigenaar van een wijngaard stuurt zijn zoon – de erfgenaam – om de opbrengst van de oogst in ontvangst te nemen. De pachters/huurders van de wijngaard doden de zoon en steken de opbrengst van de wijngaard in hun eigen zak.

En als het nog niet genoeg is: een derde gelijkenis, die van de steen die door de bouwvakkers is afgekeurd. Uiteindelijk wordt die steen de belangrijkste steen van het gebouw.

Het zijn lange discussies deze dinsdag in de tempel van Jeruzalem. De sfeer wordt grimmiger. Maar voor de geestelijke leiders is het echter nog niet genoeg. De Farizeeën komen met een strikvraag over het betalen van belasting aan de keizer. En de Sadduceeën – zij geloven niet in een opstanding uit de dood – hebben een vraag voor Jezus over het zwagerhuwelijk na de dood.

Iedereen kijkt en luistert gespannen toe. Voor de leden van het Sanhedrin is echter de maat vol. Ze hebben genoeg gehoord. Ze weten zeker dat Jezus denkt de Messias te zijn. Bovendien: Hij vormt een grote bedreiging voor hun religieuze en maatschappelijke posities.

O ja, natuurlijk weten wij – net als de geestelijke leiders – waar Jezus’ bevoegdheid vandaan komt. Het gaat er vandaag om dat zij en wij de God van Israël erkennen als zijn Opdrachtgever!

Via de Olijfberg – waar Jezus zijn leerlingen vertelt over wat er vooraf zal gaan aan de wederkomst van de Messias – keren ze terug naar Betanië. ‘Let op wat er gaat komen. Wees waakzaam!’

Woensdag 1 april 33 na Chr.

Gezalfd en verkocht

Schriftlezing: Marcus 14:1-11

Woensdag, 1 april 33 na Christus. De dag van Maria en Judas. Het zijn drukke en intensieve dagen geweest. Steeds meer feestgangers vullen de heilige stad en haar omgeving. Nu het steeds drukker wordt trekt rabbi Jezus Zich met zijn leerlingen terug. Hij vertoont Zich vandaag niet in de stad Jeruzalem.

Vandaag zijn ze trouwens uitgenodigd bij een zekere Simon. Ook hij woont – net als Maria, Marta en Lazarus – in het vertrouwde dorpje Betanië. Simon staat in zijn dorp bekend als degene die aan huidvraat had geleden: Simon, de melaatse. Om Hem alsnog te bedanken voor zijn genezing heeft Simon Jezus en zijn leerlingen bij hem thuis uitgenodigd. Ook Maria, Marta en Lazarus horen tot de genodigden.

Terwijl ze aan tafel liggen en tijdens de maaltijd onderling gesprekken voeren komt een vrouw schichtig naar binnen. Het is Maria, die even daarvoor – niemand heeft het gemerkt - is weggeglipt. Ze heeft thuis een albasten flesje met kostbare nardusparfum gehaald. Een 'litra' staat er in de Bijbel. Dat stond toen voor 327 gram. Judas schat het straks op 300 denarie, omgerekend een jaarsalaris van een gewone arbeider.

Maria komt bij Jezus. Brutaalweg breekt ze de hals van het flesje en giet de inhoud ervan overvloedig over Jezus' voeten, zijn kleren en zijn haren. De intense geur van het nardusparfum vult de hele ruimte. Dan – schrik niet – wrijft ze met haar lange, losse haren, over Jezus' voeten. De aanwezigen kijken verbijsterd naar wat hier gebeurt.

Met haar zalving van Jezus doorbreekt Maria nogal wat erotische taboes. Bovendien is de symboliek van wat zij doet schokkend. Alleen koningen en hogepriesters worden bij hun inwijding overgoten met nardusparfum. Daar komt – tussen haakjes - ook het woord Messias, Christus, Gezalfde vandaan. Bedoelt Maria nu te zeggen dat Jezus een Messias is?

Bovendien worden soms doden gezalfd om de lijkgeur tegen te gaan. Bedoelt Maria te zeggen dat Jezus eigenlijk al dood is?

In hun verbijstering uiten de aanwezigen allerlei bezwaren: 'Waar is deze verkwisting goed voor?' Ze zien het als iets zinloos. Judas roept boven iedereen uit: 'Die olie had verkocht kunnen worden, en dat geld hadden we aan de armen kunnen geven.' Nogal schijnheilig, vind je niet? Achteraf horen we dat Judas zelf veel donaties voor de armen in zijn eigen geldbuidel stak.

Maar Jezus zegt: 'Laat haar met rust, waarom vallen jullie haar lastig? Ze heeft iets goeds voor Mij gedaan.' Arme mensen zullen er altijd zijn. Volgens de leefregels van God moeten jullie voor hen zorgen. Maar Ik zal niet altijd bij jullie zijn. Wat zij gedaan heeft, heeft ze gedaan met het oog op mijn begrafenis. Waar ook maar het goede nieuws verkondigd wordt, zal ter herinnering aan haar verteld worden wat zij heeft gedaan.'

Vrijdag, over twee dagen, zal er geen tijd zijn om Jezus nog te balsemen. Als de gezalfde Koning uit het huis van David zal Jezus straks sterven aan een kruis. De indringend geur van Maria's parfum zal op Golgota en in de graftuin nog te ruiken zijn.

Voor Judas Iskariot is de maat vol. Wat is hij teleurgesteld in Jezus. Aanvankelijk was er bij hem – zoals bij velen – de hoop dat Jezus een einde zou maken aan de overheersing van de gehate Romeinen. Maar opnieuw verwijst rabbi Jezus naar zijn dood. Hij houdt er maar niet over op.

Zijn vroegere Held heeft het blijkbaar opgegeven. Voor Judas kan Jezus de ware Messias, de Redder van Israël niet zijn.

Na de maaltijd glipt de leerling uit Kariot weg en meldt zich bij het paleis van de hogepriester. De ogen van de leden van het Sanhedrin glimmen. Dit is een buitenkans. Toen Lazarus door Jezus uit de dood werd opgewekt hebben ze al besloten om die rabbi uit Galilea uit de weg te ruimen. Voor slechts een zak met geld: 30 zilverstukken. Ongeveer evenveel als Maria verkwistte aan haar nardusparfum. Judas heeft het niet door. Hij accepteert het bod. Zo verraad Hij zijn Meester. Het is slechts wachten op een geschikt moment.

Weet je: Bij Jezus gaat het niet om geld en macht. Bij Hem gaat het om liefde en toewijding. Wat het je ook mag kosten. Je zou je vandaag kunnen afvragen wat je ten diepste voor Jezus over zou kunnen hebben. Bedenk daarbij: Hij gaf voor jou ... zijn leven!

Donderdag 2 april 33 na Chr. Afscheidsmaaltijd

Schriftlezing: Marcus 14:17-26

Vandaag is het donderdag, 2 april 33 na Christus. De laatste volle dag van Jezus' leven. En Hij weet het. Hij is er klaar voor. Morgen zal Hij worden berecht en gekruisigd. Morgen zal Hij sterven. Dan is het bevrijdingsdag. Voor het volk van de Joden is dit het hoogtepunt van het jaar. Op het Pesachfeest herdenken zij hoe God hen uit de slavernij van Egypte heeft bevrijd en hen naar het beloofde land heeft gebracht.

Het is niet vreemd als de leerlingen 's morgens aan rabbi Jezus vragen: 'Waar gaan we Pesach vieren?' Jezus kijkt Petrus en Johannes aan: 'Gaan jullie de stad in. Je zult een man tegenkomen die een zware kruik water draagt.' Dat is vreemd, want alleen vrouwen dragen waterkruiken op het hoofd. Deze man, waarschijnlijk een slaaf, valt daarom op en steekt boven de mensenmassa uit. 'Als hij water uit de Gihon-bron heeft geput zal hij zich omdraaien en terug naar zijn huis lopen en daar binnengaan. Volg hem en zeg tegen de eigenaar: "De Meester vraagt waar het vertrek is voor het Pesachmaal.'" Hij zal jullie op de eerste verdieping een ruime, ingerichte kamer laten zien. Maak die gereed voor de maaltijd.' ... Zo gezegd, zo gedaan.

Jezus blijft intussen met de tien andere leerlingen achter op de Olijfberg. Voor Petrus en Johannes wordt het een drukke dag. Ze moeten – met het geld uit Judas' geldbuidel - de ingrediënten aanschaffen voor het Pesachmaal: matses, zoete vruchten, bittere kruiden, wijn en een lammetje. Ze gaan meteen aan de slag.

Het is avond geworden. Met zijn twaalf leerlingen betreedt Jezus de zaal van het laatste avondmaal. Wat heeft Hij ernaar verlangd om met leerlingen deze maaltijd te vieren. Eigenlijk zijn ze een dag te vroeg: Morgen pas zal het Pesach zijn...

Als de twaalf een plek hebben gevonden trekt Jezus zijn bovenkleed uit. Hij doet een schort voor zoals slaven dat doen. Wat gebeurt hier? Jezus neemt een kom met water en begint de voeten van zijn leerlingen te wassen. Daarna droogt Hij hun voeten af met zijn schort. Ook de voeten van Judas.

De leerlingen kijken met grote ogen toe. 'Dit is slavenwerk!' "Later zullen jullie het begrijpen", zegt Jezus. 'Dit is een voorbeeld. Ik ben in jullie midden als Iemand die dient. De belangrijkste van jullie moet de minste worden. Zoals Ik jullie dien, zo moeten jullie elkaar dienen.'

Dan neemt de Meester – als de Joodse vader van het gezin - plaats aan het hoofd van de tafel. Opeens springen de tranen in zijn ogen: 'Een van jullie, die met Mij eet, zal Mij uitleveren.' De sfeer is meteen veranderd. Een paar leerlingen zeggen bedremmeld: 'Ik toch niet?' Maar Jezus wijst zijn leerlingen er nogmaals op wat er geschreven staat in de boeken van de profeten: 'De Mensenzoon zal heengaan zoals over Hem geschreven staat. Maar wee de mens die Hem uitlevert!'

In een ander evangelie lezen we hoe Jezus vervolgens een stukje brood neemt, het in de kom met zoete vruchtenmoes doopt en het Judas aanreikt. 'Doe maar meteen wat je van plan bent.' De andere leerlingen begrijpen niet wat Jezus bedoelt. Ze denken dat Judas nog het een of ander moet inkopen. Judas neemt het stukje brood uit Jezus' hand aan en vertrekt. De donkere nacht in ...

Na deze vreemde onderbreking wordt de maaltijd voortgezet. In het midden van de kring ligt een wijnkruik, een schotel met bittere sla, een kom met zoete vruchtenmoes, een schotel met lamsboutjes en wat matses – ongezuurde platte koeken. Vol van emoties neemt Jezus een van die koeken, spreekt het zegengebied uit, breekt het in kleine stukken en deelt hiervan uit: 'Neem hiervan, dit is mijn lichaam.' En vervolgens schenkt Hij een beker vol met wijn. Na het uitspreken van het dankgebed deelt Hij ook deze uit: 'Dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen vergoten wordt.'

Het is een afscheidsmaltijd vol symbolen. Jezus betreft ze op Zichzelf. Voortaan zullen brood en wijn tekenen zijn die verwijzen naar zijn offer aan het kruis. En iedere keer als wij het avondmaal of de eucharistie vieren, worden we herinnerd aan het nieuwe verbond met God dat door zijn bloed werd gesloten. Dit gedenken we totdat Jezus, als de Mensenzoon, op aarde terugkomt. Dan zullen we met Hem de maaltijd mogen vieren in het Koninkrijk van God. Eeuwig zingen wij dan met Hem ... de Lofzang!

Vrijdag 3 april 33 na Chr.

Berecht en gekruisigd

Schriftlezing: Marcus 15:1-15

Vrijdag 3 april 33 na Christus. Wat gebeurt er veel op deze dag. Het zal de belangrijkste dag worden in de geschiedenis van onze mensheid. Een hectische dag, vol drama, stress en hartverscheurend verdriet. Eeuwen geleden is dit moment al voorzien door de profeten. Op de achtergrond speelt een groots, goddelijk plan mee.

Nadat ze samen de Lofzang (Psalm 113-118) hebben gezongen - als afsluiting van de Pesachmaaltijd - zijn Jezus en elf van zijn leerlingen gisteravond vertrokken naar de Olijfberg. Hier zullen ze de nacht doorbrengen. Van slapen zal niet veel terecht komen. Want voordat ze het weten zijn ze omsingeld door een groep Romeinse soldaten en tempel-politieagenten. Op aanwijzing van Judas - een vriendschapskus in het donker- nemen ze rabbi Jezus van Nazaret gevangen. Ze voeren Hem af naar het paleis van hogepriester Kajafas. Zijn leerlingen vluchten weg naar alle kanten.

Rond middernacht heeft Kajafas, de hogepriester van dat jaar, de geestelijke leiders, samen met het Sanhedrin, bijeen laten roepen in zijn paleis. Marcus schrijft er maar kort over in zijn evangelie. Al geruime tijd loopt er een arrestatiebevel tegen Jezus. Steeds ontglipte Hij. Nu is het gelukt. Nu hebben ze die rabbi uit Nazaret - door het omkopen van een van zijn leerlingen - in handen gekregen. Het verhoor door Kajafas is kort. Zijn oordeel is hard: 'Hij heeft God gelasterd. Hij heeft de doodstraf verdiend.' Voor de uitvoering van het vonnis is het Joodse Sanhedrin echter afhankelijk van de Romeinse prefect. Dus op naar de burcht Antonia, naar Pilatus, die hier met zijn gezin tijdens de feestdagen verblijft.

Drie valse aanklachten brengen de geestelijke leiders tegen Jezus in: 'Hij misleidt het volk! Hij zet aan tot belastingontduiking! Hij beweert de Koning van de Joden te zijn!' Die laatste beschuldiging kan de vertegenwoordiger van de keizer in Rome niet naast zich neerleggen. Als een rechtvaardig rechter geeft Pilatus Jezus nog de gelegenheid om Zich tegen de aanklacht te verdedigen: 'Bent U de Koning van de Joden?' Jezus antwoordt:

'U zegt het.' ... Wat moet je met zo'n antwoord?
Eigenlijk weet Pilatus geen raad met deze vreemde rabbi uit Galilea. Hij heeft wel dóór dat de geestelijke leiders Hem uit afgunst hebben aangeklaagd. Maar – na een gerechtelijk onderzoek – kan Pilatus niet anders dan tot de conclusie komen: 'Hij heeft niets gedaan waarop de doodstraf staat. Ik zal Hem daarom vrijlaten, nadat ik Hem heb laten geselen.'

Deze uitspraak is voor Kajafas en de aanwezige geestelijke leiders onaanvaardbaar. Pilatus voelt zich bedreigd door hen. Nee, hij wil geen oproer in Jeruzalem. Niet op het feest. Misschien weet hij een uitweg uit het wespennest waarin hij is terecht gekomen. Om het volk een plezier te doen is hij gewoon om op het Pesachfeest een gevangene los te laten. In de donkere cellen onder de burcht Antonia zitten een aantal opstandelingen te wachten op hun terechtstelling. Eén van hen is hun leider, Bar-Abbas. 'Willen jullie dat ik de Koning van de Joden vrijlaat?' Nee, dat wil de opgehitste menigte voor zijn paleis niet. Ze willen dat Pilatus Bar-Abbas vrijlaat: hun verzetsheld. Nog geeft Pilatus het niet op: 'Wat willen jullie dan dat ik doe met de man die jullie de Koning van de Joden noemen?' 'Aan het kruis met Hem.' ... 'Wat heeft Hij dan gedaan?' ... 'Nog harder schreeuwen ze: 'Aan het kruis met Hem.'

Pilatus geeft zich gewonnen. En nadat hij Jezus heeft laten geselen geeft hij Hem over om gekruisigd te worden.

We weten hoe de dag verder zal verlopen. Iedereen wast zijn handen in onschuld: Kajafas en zijn clan, Herodes, Pilatus. Niets willen zij met deze Jezus uit Galilea van doen hebben. Eindelijk rust. Vanaf een veilige afstand volgen zijn leerlingen hoe er met hun Meester wordt gesold: gegeseld, gekroond en geslagen, opgejaagd door de straten van de heilige stad. Vastgenageld aan de dwarsbalk van het kruis. De laatste woorden en de laatste adem. Gekruisigd, gestorven en begraven: 'Het is volbracht!'

Daarmee is Gods plan om de wereld te redden en te bevrijden van de macht van Satan en zonde ... vandaag tot een goed einde gebracht. Het is tijd om naar huis te gaan en Pesach te vieren: Het feest van onze bevrijding!

Zaterdag 4 april 33 na Chr. Leegte

Schriftlezing: Matteüs 28:62-66

Zaterdag 4 april 33 na Christus. Ze zijn kapot van verdriet. Hun kind, neef, vriend, rabbi, leraar – Hij is dood. Ze dachten dat Hij de langverwachte Messias, de Koning uit het nageslacht van David, was. Maar alle hoop is gevlogen nu hun geliefde Jezus zijn laatste rustplaats heeft gevonden in een graf. Het is een verloren zaak. Dood is dood. Wat overblijft is leegte, een onbeschrijfelijke leegte.

Gisteren – zo tegen de begin van de avond – heeft Josef uit Arimatea, lid van het Sanhedrin, het aangedurfd om bij de Romeinse prefect Pilatus toestemming te vragen het ongebroken lichaam van Jezus van het kruis te nemen. Met hulp van Nicodemus heeft hij het lichaam van Jezus in een nieuw rotsgraf gelegd. Het moest allemaal snel gebeuren. Tijd om Hem de laatste eer te bewijzen was er niet. Het einde van de voorbereidingsdag voor Pesach breekt immers aan als de zon ondergaat ...

Voor Kajafas, de hogepriester en de andere geestelijke leiders is er dit jaar geen echte Pesachviering. Nu ze weliswaar die populaire rabbi uit Galilea onschadelijk hebben gemaakt zijn ze er nog niet gerust op. In spoedzitting komen ze vroeg in de ochtend bij elkaar en bespreken ze hun onrust en hun zorgen. Ze besluiten een delegatie naar Pilatus te sturen.

‘Meneer de prefect, het schoot ons te binnen dat die bedrieger, toen Hij nog leefde, gezegd heeft: “Na drie dagen zal Ik uit de dood opstaan.” Geeft u alstublieft bevel om het graf tot de derde dag te bewaken. We zijn bang dat zijn leerlingen Hem in het geheim zullen weghalen uit het graf. Ze zullen tegen het volk zeggen: “Hij is opgestaan uit de dood.”’

Pilatus vind het allemaal grote flauwekul. Een lijk bewaken, hoe verzin je het? Maar hij wil er vanaf zijn. Alles beter dan onrust in deze vreselijke stad.

Geïrriteerd antwoordt hij de geestelijke leiders dat zij bewaking kunnen krijgen. ‘Ga nu en regel het zo goed als u kunt.’ Rust wil Pilatus. Het liefst wil hij met zijn gezin terug naar het moderne

Caesarea aan de kust.

Met een cohort – 10 tot 30 man - Romeinse soldaten snellen de geestelijke leiders naar de graftuin. Op hun aanwijzingen laten zij het graf van Josef uit Arimatea met het zegel van de hogepriester verzegelen. Schending van het zegel zou een ernstige misdaad zijn. Of Josef – de eigenaar van het graf – het goed vind vragen ze niet.

Nadat alles even strikt en nauwkeurig is afgehandeld kan iedereen opgelucht ademen. Iedereen haast zich terug naar huis om Pesach te gaan vieren. Alleen een wacht blijft achter bij het graf. Een steen voor het graf. Een zegel op de steen. Een wacht voor het zegel. Het wordt doodstil in de graftuin. Wat een leegte ...

Waar zijn eigenlijk Petrus en Johannes en de andere overgebleven leerlingen gebleven? Over Jezus' leerlingen wordt in de Bijbel alleen gezegd dat zij de rust in acht namen. Het zijn en blijven vrome Joden. Gisteren – na de begrafenis – hebben ze zich teruggetrokken op een veilige plek. Want stel dat de geestelijke leiders ook hen gevangen willen nemen. Doodsbang zijn ze. Ze houden zich stil en hebben de deur van hun verblijf vergrendeld.

De sfeer is om te snijden. Kapot van verdriet zijn ze. Al hun hoop is verloren. Schuldgevoelens die knagen. Waarom hebben ze Judas niet doorgehad? Waarom hebben ze hem niet kunnen tegenhouden? Waarom zijn ze in Getsemané, de tuin van olijven, niet wakker gebleven? Waarom hebben ze de arrestatie van hun Meester niet kunnen voorkomen en zijn ze laf weggevlucht?

Ze zullen die zaterdagmorgen wel niet naar een synagoge zijn geweest. Wat een vijandigheid in de stad. Bovendien zijn Josef en Simon onrein geworden. Ze hebben het lichaam van een dode aangeraakt. Verboden toegang. Eerst moeten ze het reinigingsritueel ondergaan.

De vrouwen zijn intussen druk in de weer met hun voorbereidingen voor morgen. Bij het kriecken van de dag, als de sabbat is afgelopen, zullen ze naar de graftuin gaan om het lichaam van hun geliefde Jezus de laatste eer te bewijzen. Zo vullen zij vandaag de leegte. Het is een soort van rouwverwerking voor ze.

Intussen wordt ook in de hemel alles in gereedheid gebracht. God geeft zijn engelen de opdracht om naar de graftuin af te dalen. Morgen is het immers 'de derde dag!'

Zondag 5 april 33 na Chr. Terug uit de dood

Schriftlezing: Marcus 16:1-8

Zondag 5 april 33 na Christus. Het is de eerste dag van een nieuwe week. De dag breekt aan. Vanuit de hemel dalen engelen in de graftuin neer. Hun hemels licht verblinden de ogen van de bewakers van het graf. Ze vallen op de grond, verlamd van schrik. Wat gebeurt hier?

Wanneer ze bekomen zijn van de shock zien zij dat de steen die het graf afsloot is weggerold. Het zegel van de hogepriester is daarmee verbroken. Als een van hen – met lood in de laarzen – het graf gaat inspecteren ontdekt hij dat de ruimte leeg is. Alleen de doeken waarmee het lichaam van Jezus, die rabbi uit Nazaret, was omhuld liggen keurig opgevouwen op een stapeltje op de plek waar Hij gelegen moet hebben. Het lichaam is weg!

Intussen lopen door de nog halfdonkere straten van Jeruzalem drie vrouwen haastig in de richting van de graftuin. De sabbat is voorbij. In veel huizen is vannacht het Pascha gevierd. Het feest dat herinnert aan de bevrijding uit Egypte. Ze zullen wel niet in de stemming zijn geweest om dit jaar Pesach te vieren. Met hun hoofd en hun hart zijn ze met andere dingen bezig.

Nu de rustdag voorbij is lopen de drie vrouwen zo snel als zij kunnen naar het graf van Jezus. Ze hebben geurige olie gekocht om daarmee het lichaam van hun geliefde Jezus te balsemen. Het zijn drie vrouwen, die de Meester goed gekend hebben. Ze hebben van Hem gehouden. Op een bijzondere manier hebben ze Hem tijdens zijn leven mogen dienen. Ze zijn Hem – op een veilige afstand – gevolgd tot bij het kruis op Golgota. Ze zijn erbij als Josef en Nicodemus Hem van het kruis afnemen en Hem begraven in een rotsgraf. Het zijn Maria uit Magdala, Maria, de moeder van Jakobus en Salome.

Vol verdriet en vol verwarring zijn ze vanmorgen naar de graftuin gegaan. Ze maken zich het meeste zorgen over de vraag wie hen de steen zal weggrollen van het graf. Het is een heel grote steen, schrijft Marcus. Bovendien ... het graf is verzegeld en er zijn Romeinse soldaten die de steen en het zegel bewaken.

Maar de vrouwen hebben niet op God gerekend. Wanneer zij bij het graf van Jezus komen ontdekken zij dat de hemel zelf hun obstakels al heeft weggenomen. Een jongeman, in het wit gekleed, een engel van God doet hen van schrik terugdeinzen. 'Wees niet bang. U zoekt Jezus, de man uit Nazaret die gekruisigd is. Hij is opgewekt uit de dood, Hij is niet hier; kijk, dat is de plaats waar Hij was neergelegd.' 'Hij is opgewekt uit de dood!'

En dat op de Dag van de Eerstelingen. Gisteren op zaterdag is in Israël de zogenaamde Omertelling begonnen. Vanaf die dag wordt er elke dag geteld. Op de 50^e dag valt het Joodse Pinksterfeest. Die periode van 7 weken begint vandaag met de Dag van de Eerstelingen. Dan wordt het binnenhalen van de allereerste oogst gevierd, de eerste gerst van het land.

In een plechtige optocht loopt vandaag een groep pelgrims met de eerste garven richting Jeruzalem. Bij de poort ontmoeten ze de dienstdoende priester. De stoet wordt steeds vrolijker, vol muziek, zingen en dansen. Wanneer ze bij de tempel zijn aangekomen neemt de priester de garven in ontvangst en beweegt deze symbolisch heen en weer. Deze eerstelingen zijn voor God.

Toeval of niet, juist als de stoet op zondagochtend Jeruzalem binnenkomt en viert dat nu eindelijk de oogst begint, dat het leven weer begint, juist op dat moment staat Jezus op uit de dood. Met Jezus' opstanding uit de dood op de Dag van de Eerstelingen belooft God dat anderen daarna kunnen volgen. Nu kan de oogst beginnen. De tijd van het nieuwe leven breekt nu aan!

De engel uit de graftuin is nog niet klaar met zijn Paaspreek. Hij vervolgt: 'Ga terug en zeg tegen zijn leerlingen en tegen Petrus: "Hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zullen jullie Hem zien, zoals Hij jullie gezegd heeft."'

Maar de drie vrouwen zijn zo door angst en schrik bevangen dat ze niet weten hoe snel ze moeten wegvluchten uit de graftuin. Onderweg spreken ze niemand aan. Zo geschrokken als ze zijn.

Zondag, Paaszondag. Jezus is terug uit de dood. God Zelf heeft zijn Zoon op de Dag van de Eerstelingen teruggeroepen in het leven. Wie in Hem gelooft mag leven. Wie in de opstanding van Jezus gelooft mag delen in zijn overwinning. Nu al!